

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

II. De subiecto aliorum accidentium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

stituit totum substantiale, cuius constitutionem, neque inadæquatè includit accidens, sed forma substantialis immediatè vnitur materiæ primæ etiam quando aduenit, inueniet iam materiæ informatam quantitate sibi vnita, neque vlla est repugnantia apparentia in eo, quo duplex forma, vna substantialis, & accidentalis alia vniantur immediatè quantitati, etiam si substantialis supponat accidentalem informantem materiæ. Ratio est, quia etsi quantitas, quæ est forma accidentalis supponatur ex parte materiæ ad informationem formæ substantialis non supponitur, tanquam virtus, seu potentia receptiua formæ, seu tanquam aliquod, medio quo materiæ formam recipiat, sed tanquam conditio prærequisita ex parte ipsius materiæ ad formam recipiendam, qua ratione, nec dispositionem præsupponunt ad formam, & ad illarum existentiam forma producit, & immediatè in materia recipitur, illique vnitur, dispositiones enim exigunt formam non ipsi immediatè vniendam neque in ipsis recipiendam sed immediatè materiæ primæ vniendam, & in illa immediatè recipiendam.

PUNCTVM II.

De subiecto aliorum accidentium.

1 Non procedit quæstio de accidentibus modalibus ab ipsa entitate productis, sicuti præsentia, & duratio in opinione, quæ hanc distinguit à re durante, quia de his certum est subiectari in entitatibus, quarum sunt modi, & quas efficiunt, quasi proprias illarum formas. Neque disputo de actibus vitalibus, & illorum potentis, si superadditæ dentur, de his enim agam Cotrouerfia 3. de anima puncto 1. §. 2. vbi proprium illi subiectum assignabo. Procedit præsens difficultas de aliis accidentibus communibus, sicuti sunt quatuor primæ qualitates. Docuere Soncinas lib. 12. Metaph. q. 88. concl. 2. & Iauell. q. 8. omnia accidentia inherere substantiæ media alia potentia eiusdem rationis cum accidenti recipiendo, videlicet qualitatem recipi media potentia, quæ sit qualitas, & quantitatem media potentia, quæ quantitas sit. Sententia hæc omni probabilitate destituta est, quia virtus illa media qua qualitas recipitur debet in subiecto recipi, cum sit eiusdem rationis cum qualitate recepta, vel ergo recipitur media alia virtute, & sic in infinitum abimus: si immediatè, & per se: ergo sicut hæc virtus immediatè recipitur in substantia, sic poterit recipi, qualitas illa ad quam virtus ista configitur. Nouissimi quidam qui Thomistarum nomine sua scripta commendare intendunt, asserunt (etsi expressè contra Angelicum Doctorem) iuxta D. Thom. dicendum esse hæc accidentia à forma dimanare, & recipi in toto composito, esseque priora forma in genere causæ materialis, & posteriora in genere causæ efficientis. Sententia hæc ex dictis puncto præcedenti, facillè impugnatur, quia hæc mutua prioritas causarum adhuc in diuerso genere admitenda non est, neque admissa sufficeret ad hanc sententiam defendendam, quod ibi dixi, & efficacius modò ex his, quæ tradit hæc sententia ostendo. Hæc accidentia recipiuntur in toto composito: ergo sunt illo posteriora in genere causæ materialis: ergo sunt posteriora forma constitutante tale compositum in eodè genere quia nequeunt dependere à composito in aliquo genere, in quo non dependeant à partibus essentialibus quibus constituitur, sed aliunde vt tradit hæc sententia, hæc accidentia sunt priora forma in genere causæ materialis: ergo in eodem genere sunt priora, & posteriora.

2 Respondent prædictæ sententiæ Patroni formam esse priorem, & posteriorem accidentibus in eodem genere, non proximè, sed remotè, quia ex eo quod totum compositum sit prius in genere causæ materialis accidentibus, non inferitur formam esse priorem illis proximè, sed remotè, seu medio toto. Multa possent adduci contra hanc solutionem, verumtamen, quia leui opera detrudenda est, pauca dabo. Inquiri vnde nouerint hi auctores posse dari prioritatem mutuam remotam in eodem genere: hoc certe nullus ex his, qui antiqua lucubratione scriptorum D. Thomæ, sibi Thomistarum nomen comparauerunt edocuit, & id fieri non posse ostendi clarè 2. Physic. Controu. 7. puncto 5. vbi probaui causam remotam esse causam per se & non posse à suo effectu dependere, alias posset dici res

omnes mutuo fuisse productas asque vna prima causa per dependentiam huius entitatis ab effectu, quem remotè produxit, posset enim ignis A. producere ignem B. & ignis B. ignem C. & ignis C. ignem D. & hic ignis D. producere ignem A. à quo remotè fuit productus; & ita hi omnes ignes posset dari absque vlla prima causa, à qua omnes ignes dependerent, & quæ non dependeret ab alia. Secundo probo hanc dependentiam accidentium à forma non futuram esse mediatam, & remotam, sed immediatam, & proximam: accidentia immediatè dependerent à toto composito indiuisibiliter sumpto, in quo subiectarentur: ergo immediatè dependerent à ratione constitutiva à compositi: sed hæc est materiæ, & forma: ergo immediatè dependerent à materiæ & forma. Deinde compositum nihil est aliud quàm materiæ, forma, & vnio, cum quibus adæquatè identificatur, & inadæquatè cum qualibet illarum, sed accidentia immediatè subiectarentur in materiæ, forma, & vnione, in qualibet illarum tanquam in subiecto inadæquato, & in omnibus tanquam in subiecto adæquato: ergo immediatè dependerent à forma, & in genere causæ materialis essent immediatè posteriora forma: sed aliunde sunt immediatè priora tali forma: ergo sunt immediatè priora, & posteriora forma in eodem genere. Sed ne contendamus de hac dependentia formæ, ad totum eandem formam argumenti transfero. Accidentia in genere causæ materialis immediatè disponunt ad formam, & vnionem: ergo immediatè disponunt ad totum. Probo consequentiam: eatenus causatur totum, quatenus causatur vnio, & principium illud, quod immediatè causatur vnionem ex eo præcisè quod illam causat dicitur immediatè causa totius, neque alia ratione generans, aut principium aliquod potest dici causa immediata totius, nisi quia immediatè causatur vnionem: ergo dispositiones, quæ immediatè causant vnionem, causant totum, non quia totum recipiant, neque quia deseruiant, vt totum recipiatur in aliquo subiecto, sed quia deseruiunt vt recipiatur id, per quod formaliter constituitur totum: ergo per eandem causalitatem, siue propriam, siue impropiam, & dispositiuam, per quam hæc accidentia constituuntur priora respectu totius, constituuntur priora respectu totius. Sed sunt priora vnione in genere causæ materialis: ergo ratione huius in eodem genere sunt priora toto; sed si recipiuntur in toto sunt posteriora illo in genere causæ materialis: ergo sunt priora & posteriora in genere causæ materialis.

Pater Hurtadus disp. 6. Physic. sect. 6. cui consentit P. Arriaga disp. 5. Physic. sect. 2. subsect. 4. asserit, has qualitates recipi in materiæ prima, & non in quantitate. Refert pro hac sententia Nominales: verumtamen cum hi auctores non admittant quantitatem materiæ superadditam, & ab illa distinctam, non illis gratias debet agere Hurtadus, quia accidentia non quantitati superadditæ, quam negant sed materiæ primæ largiantur. Mouetur Hurtadus, quia munus quantitatis est extendere subiectum. Fateor munus quantitatis esse subiectum extendere, & in ordine ad hoc rectè concipi totam illius essentiam metaphysicè sumptam, verumtamen cur non poterit quantitas, cuius munus primarium est extendere subiectum, in ordine ad quod essentialiter constituitur, habere potentiam receptiuam accidentium? Arguit secundo: primæ qualitates disponunt ad formam substantialem, & sunt causæ secundarum, & tamen secundæ non recipiuntur in primis: ergo non est cur reliquæ qualitates in quantitate recipiantur. Vim huius illationis non agnosco, quia auctores, qui asserunt qualitates in quantitate recipi, non idè hoc affirmant, quia existiment à quantitate produci, certum enim est qualitates diuersas, & secundum diuersam intentionem non produci efficienter à quantitate eiusdem omnino rationis in aliis compositis: ergo ex eo quod qualitates secundæ productæ à primis in his non recipiantur, neque inferitur qualitates non recipi in quantitate, neque insinigitur ratio, qua id Doctores asserunt. Tandem arguit: forma substantialis recipitur in materiæ: ergo in eadem debent recipi dispositiones ad illam, quia dispositiones debent recipi in eodem subiecto, in quo recipitur forma ad quam disponunt. Huic argumento satisfeci Controuersia 2. Physic. puncto 2. num. 7. vbi dixi non omnes dispositiones debere immediatè recipi in eodem subiecto, in quo est forma, sed sufficere vniam immediatè recipi, & media illa recipi alias.

Primas qualitates, & reliquas, quæ ex his oriuntur recipi in

in quantitate defendunt P. Soar disp. 14. sect. 4. n. 5. P. Rub. lib. 1. de generat. cap. 4. tract. 3. q. 10. & communiter recentiores. Huic sententiæ aquiesco, non quia firmum aliquod fundamentum inueniam, quod animum conuincat, sed quia communis est, & magis ad mentem D. Thom. qui illam docet variis in locis, quæ refert Soar supra, & pro opposita sententia nullum inuenio fundamentum quod in illam potius quam in istam animum ferat. Rationes nonnullas, quibus alij sententiam hanc probant omitto, quia leuis, nulliusve ponderis sunt, tantum adduco illam, quæ ex speciebus Eucharisticis adduci solet. Agens naturale producit naturaliter calorem, & frigiditatem in speciebus panis. Eucharisticis in quibus nulla datur materia prima: sed non potest hæc accessio producere nisi in subiecto, ex quo educantur, quia si extra subiectum producerentur, illorum productio esset creatio, quæ ab agenti naturali non posset procedere: ergo ibi reperitur subiectum naturale horum accidentium: ergo tantum potest esse quantitas, cum ibi non super sit materia, neque illud accidens, quod possit esse subiectum illorum, quæ in speciebus contingunt. Respondet Hurtadus productionem illam accidentium esse creationem producentem tantum à Deo ad præsentiam agentis naturalis, quia Deus ob meritum fidei ne mysterium Eucharisticum ratione naturali innotescat producit supernaturaliter illa accidentia, quæ naturaliter produceret agens naturale, si ibi daretur substantia panis. Nulla ratio efficax inueniri poterit ad hanc solutionem impugnamdam, etsi magis congruum videatur hæc miracula sine fundamento non admitti, cum nullum inueniatur, quod possit suadeat accidentia in materia prima, & non in quantitate recipi. Ideo hanc sententiam sine contentione defendo, dum enim accidentia in toto non subiectentur quod efficaciter rationes supra adductæ, & aliæ ad homines adducenda puncto sequenti contra illos, qui admittunt corrupto toto omnia accidentia corrumpenda esse, satis efficaciter probant, nulla ratione efficaci impeterunt, qui illa potius in materia, quam in quantitate, vel potius in quantitate, quam in materia constituunt.

PUNCTUM III.

An corrupto toto substantiali resolutio fiat usque ad materiam primam.

Autores, quos retuli puncto 1. asserentes quantitatem subiectari in toto composito existimant teneri consequenter asserere corrupto composito deficere quantitatem, & omnia alia accidentia, quæ media quantitate eidem composito inhærebant. Illi verò, qui defendunt, quantitatem tantum inhære materię primæ, & reliqua accidentia eidem materiæ, vel quantitati, & non toti composito defendunt plura accidentia, quæ erant in genito, in corrupto permanere; adduntque Hurtad. disp. 6. Physic. sect. 6. §. 6. & disp. 1. de gen. sect. 5. §. 4. & alij recentiores non sequi ex eo quod accessio in toto subiectentur, omnia corrumpenda, quando corrumpitur totum, cui inhærebant, & aliud aduenit, idè placuit vim huius illationis examinare, ut videatur, quæ ratione procedat Thomistarum opinio, & diffcultatem supra præfixam, etiam iuxta aliorum principia definire.

2 Deficere potest accidens ex defectu conseruantis, vel ex contraria forma adueniente, vel ex defectu subiecti, aliuvse conditionis requisitæ ad illius conseruationem. Accidentia, quæ erant in toto composito, non deficere ex defectu conseruantis fatentur omnes, quia non omnia dependebant in conseruari à præexistenti forma, omnia enim quæ communia sunt pluribus cõpositis, sicuti primæ qualitates, & quæ ex his oriuntur eo ipso quo semel sunt producta, exiunt conseruari à Deo etiam si deficiat quodcumque aliud principium creatum à quo conseruentur, ut patet in calore, qui amoto igne, à quo fuit productus, & nullo alio agenti naturali applicato conseruatur per aliquod tempus in subiecto, etiam in præsentia contrarij intendentis illud expellere. Deinde videmus in genito accidentia saltem eiusdem speciei, quæ erant in genito accidentia illa actiua, quæ modo hæc accidentia denuo producit, si ab illis, quæ in corrupto præcessere distinguuntur, potuit illa, quæ præcessisse dicuntur conseruare, si ex alio capite non corrumperentur. Probat etiam hæc experientia ac-

cidentia antiqua non corrumpi per formam contrariam aduenientem, quia loco illorum succedunt alia eiusdem speciei, & omnino eiusdem rationis, & licet accidentia eiusdem rationis impossibilia sint in subiecto, nunquam tamen vnum expellit aliud, ut experientia notum est, alias ignis applicatus ligno postquam totam intensionem, quam poterat, produxisset, perpetuo novos gradus caloris produceret, qui antiquos expelleret, & sic in singulis instantibus nouus calor produceretur, & productus tempore præcedenti corrumperetur. Rationem propter quam id contingere non possit reddam Controuersia 4. Puncto 2. §. 3. Neque conditio aliqua desiderari potest dum totum corrumpitur, ex defectu cuius accidentia, quæ illi inhærebant subsistere non possint, quantumvis enim dicatur materiam primam indigere substantia tanquam conditione ad illa accidentia sustentanda, ex defectu huius accidentia non deficiet, quia etsi secundum sententiam, quæ asserit materiam primam non habere propriam substantiam, substantia antiqua deficiat, noua alia aduenit, quod sufficit, ut eadem accidentia persistant, sicuti deficiente præsentia ex parte materiæ primæ, si alia adueniat non deficit effectus, seu causalitas, quæ ex parte materiæ supponebat præsentiam, ex vi cuius passio approximaretur.

Totus ergo antiquorum accidentium defectus, si datur quando totum corrumpitur reducendus est in defectum subiecti, cum verò in nostra sententia subiectum quantitas sit materia prima, & aliorum accidentium materia prima, vel quantitas, corrupto toto non deficit subiectum accidentium, & ita hæc persistent donec ab alio extrinseco corrumpantur. In Thomistarum sententia certum est deficere illorum subiectum, quod erat totum præexistens, & modo corruptum, adhuc tamen defendo ex defectu huius accidentia corrumpenda non esse, quod sic probatur. Non minus dependet accidens à principio effectiuo, à quo producebatur, dummodo adueniat aliud eiusdem virtutis quod possit loco illius substitui, non deficit effectus, sed ille, qui antea conseruabatur ab illo principio, modo ab isto adueniente conseruatur: ergo deficiente principio passiuo, à quo dependebat dum adueniat aliud eiusdem virtutis, quod possit loco illius substitui, non deficit effectus, sed qui antea dependebat ab illo principio passiuo, modo dependebat ab isto in eodem genere causæ materialis. Sed quando deficit hoc totum, quod passiuè sustentabat hæc accidentia, aduenit aliud, quod in actu primo potest eadem sustentare, siquidem in omnium sententia, si de facto eadem non sustentat, sustentat alia eiusdem speciei: ergo totum istud adueniens substituitur loco illius, quod præcessit, & passiuè substituit eisdem accidentibus, quibus præcedens sustentabat. Confirmatur: sicut accidens dependet media actione superaddita à principio effectiuo, & indifferens est ut dependeat ab hoc vel ab illo media hac vel illa actione, ita dependet à principio passiuo media passione superaddita, & indifferens est, ut dependeat ab hoc vel illo principio passiuo, sed ex eo quod accidens habeat hanc indifferenciam, potest idem, quod modo dependet per hanc causalitatem ab hoc principio actiuo in instanti sequenti dependere per aliam causalitatem ab alio principio actiuo, si applicetur: ergo similiter poterit idem accidens, siquod modo dependet ab hoc principio passiuo in instanti immediato dependere per aliam causalitatem ab alio principio passiuo eiusdem virtutis cum isto existente, sit tale principium passiuum loco istius applicetur. Discrimen vnum in hac re inuenio quando succedit principium actiuum diuersum, & quando succedit principium passiuum, quod quando succedit hoc principium actiuum permanere potest idem accidens: verbi gratia, idem calor cum eadem vnione, quia tam calor, quam vnio dependebat à principio actiuo tantum media actione superaddita, & poterant ab hoc, vel illo dependere: quando verò succedit diuersum principium passiuum, etsi de calore eadem sit ratio, de vnione est diuersa, hæc enim non potest eadem permanere variato principio passiuo, quia vnio non solum dependet tanquam à causa materiali media passione superaddita à principio passiuo, sed etiam immediatè, & per se tanquam ab extremo, quod ex vi illius vnitur, & cuius est modus, & deficiente hoc principio passiuo, seu hoc toto necessariò deficit vnio, quam existens terminabat tanquam proprium modum inseparabilem ab illo, poterit tamen persistere idem accidens cum alia vnione ad aliud totum, quia sicut accidens dependet media passione